

Universiteit
Leiden
The Netherlands

VVD: "Afspraak is afspraak"

Boender, D-P.

Citation

Boender, D. -P. (1998). VVD: "Afspraak is afspraak". *Bestuurskundige Berichten*, 13(2), 21-24.
Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234139>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234139>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

*Men moet het denken bijbrengen,
niet wat al gedacht is.*

C. Gurlitt

VVD: "Afspraak is afspraak"

D.P. Boender

Wie bent u en wat is uw functie binnen de VVD?

Ik ben Johan Remkes. Sinds '93 lid van de Tweede Kamer. Ik ben woordvoerder voor binnenlandse zaken, economische zaken en openbaar vervoer.

In het verkiezingsprogramma spreekt de VVD over een 'opleidingsspecifieke studiefinanciering', wat houdt dit precies in?

De commissie Hermans (VVD-commissaris in Friesland) pleit in feite voor maatwerk, en een opleidingsspecifieke studiefinanciering sluit hier op aan. Name-lijk, dat de duur van de studiefinanciering flexibel kan worden ingezet, zodat mensen als ze een buitenlandse studie willen volgen daar ook vrijer mee om kunnen springen. Je zou ook wel van mensspecifiek maatwerk kunnen spreken.

Wat zijn de plannen van de VVD m.b.t de OV-jaarkaart?

De OV-jaarkaart zou afgeschaft dienen te worden en het vrijkomende geld zou integraal teruggesluisd moeten worden naar de student. Al naar gelang de behoefte van de student zou deze dan een "kaart op maat" kunnen aanschaffen. Dus maatwerk i.p.v. een collectieve regeling, zoals die nu bestaat met alle gevolgen van dien. Want de regeling is in de tijd nu al vele malen veranderd. Dit geldt voor de studiefinanciering in principe ook. Er moet een langjarig en toekomstbestendig systeem worden ontwikkeld i.p.v. dat er jaar in jaar uit aan gesleuteld wordt, wat voor de uitvoeringsorganisaties natuurlijk buitengewoon moeilijk is. De problemen en (vaak terechte) kritiek op de informatie-beheergroep bijvoorbeeld, zijn voor een groot deel op die constante veranderingen terug te voeren.

In Leiden wordt vanaf september het bindend studieadvies ingevoerd, wat vindt u van deze selectiemethode?

In de fractie heeft men hier nog niet over gesproken maar mijn persoonlijke mening is dat ik hier redelijk positief tegenaan kijk, omdat ik het een uitstekende impuls vind om de student wat beter bij de les te houden. Men moet daarom ook van te voren goed nadenken over welke studie men wil gaan volgen.

Zou de toegang tot een studie op basis van een soort toelatingsexamen moeten plaatsvinden?

In zijn algemeenheid vind ik kwaliteitscriteria, even los van de vraag hoe je daar invulling aan moet geven, bevredigender dan systemen van loting; ik heb

dat altijd een buitengewoon onbevredigend systeem gevonden. Je zou zo dicht mogelijk moeten proberen aan te sluiten bij de kwaliteitseisen die je stelt ;of dat dan in de vorm van een toelatingsexamen is of dat dat gebeurt op basis van eindexamencijfers of een mix of iets dergelijks, daar zou je dan nader over kunnen praten. Maar in ieder geval graag een onsje minder loting en een onsje meer kwaliteit.

In vergelijking met andere OECD-landen investeert Nederland relatief weinig in onderwijs. Hoe ziet de VVD investering in het onderwijs?

In het verkiezingsprogramma hebben wij extra geld uitgetrokken voor onderwijs waarvan een deel naar het hoger onderwijs zal gaan en vooral naar kennis en technologie, waar Nederland relatief weinig in investeert. Hier moet een impuls aan worden gegeven. Maar in het onderwijs zijn er natuurlijk ook andere wensen en behoeften; er wordt bv. gepraat over klas- senverkleining in het basisonderwijs wat ook geld zal kosten.

Binnen de Europese Unie is vrij vervoer van kapitaal en arbeid mogelijk. Wat vindt uw partij van het gelijktrekken van diploma's?

Daar zou ik een groot voorstander van zijn. Onze fractie in het Europees parlement staat daar ook sinds jaar en dag voor. Ik denk dat het buitengewoon belangrijk is en ook een logisch vervolg op dat wat de Unie al heeft vastgelegd.

Hoe denkt u dat te kunnen bereiken?

Dat zal soms gepaard moeten gaan met de bijstelling van je onderwijssysteem wat in een aantal opzichten ook gepaard zal gaan met afspraken over kwaliteit- sniveaus, maar er kan al meer naar mijn stellige overtuiging dan nu al het geval is. Ik heb de indruk dat men het verschil in onderwijssystemen en het verschil in kwaliteitseisen ook weleens gebruikt als een makkelijk excuus om dat soort afspraken niet te maken.

Hoe ziet de VVD de positie van Nederland binnen de Europese Unie m.b.t haar soevereiniteit?

De VVD is nooit een voorstander geweest van een Europa dat onnodig nationale bevoegdheden over-

neemt. Een actueel voorbeeld van een discussie die in feite nog steeds gaande is, is de toegevoegde waarde van Europa in termen van het werkgelegenheidsbeleid. Hoort dat niet in de eerste plaats een nationale aangelegenheid te zijn? Tweede voorbeeld. We hebben net de discussie gehad over de tabaksreclame en de Europese richtlijn die daarover in ontwikkeling was. Wat is de toegevoegde waarde op dat punt van Europa? Heb je daar Europese richtlijnen voor nodig of kunnen nationale lidstaten dat zelf wel regelen? Ik heb bij sommige onderwerpen het gevoel dat Europa nog niet helemaal toekomt aan waar men zich wel zou moeten houden. Terwijl men zich in sommige andere opzichten met zaken bemoeit waar men zich eigenlijk veel beter niet mee zou kunnen bemoeien.

Hoe staat de VVD tegenover verdere uitbreiding van de EU, of wenst u eerder een verdere verdieping binnen het huidige aantal lidstaten?

De uitbreidingsafspraken die nu zijn gemaakt zullen moeten worden doorgevoerd, maar voor het overige moet je denk ik, meer prioriteit toekennen aan verdieping, wat dus niet noodzakelijkerwijs zoals gezegd tot uitdijning hoeft te leiden. Prioriteit voor verdieping en de uitbreidingsdiscussie zou in het teken moeten staan van de vraag: wat zijn de internationale repercussies daarvan? En met name aan de oostkant; de verhouding met Rusland moet natuurlijk wel goed blijven. Verder zal er bij de uitbreidingsdiscussie natuurlijk ook gelet moeten worden op de financiële consequenties van het hele verhaal en wat de toegevoegde waarde ervan is.

Heeft u een zelfde standpunt over een eventuele uitbreiding van de NAVO?

Ja, de VVD heeft nooit iets gezien in een federatief Europa. Europa zal wat ons betreft intergouvernementeel moeten blijven, waarbij er met name de komende jaren ook veel aandacht zal moeten zijn voor

democratisering van de besluitvorming binnen Europa. Ook zal veel aandacht moeten worden besteed aan ontwikkelingen die er toe kunnen leiden dat Nederland een deel van zijn zeggenschap kwijtraakt, zoals signalen dat Nederland in de toekomst geen volwaardig EU-commissaris meer zal leveren. De discussie over Europa in de Kamer is vaak tamelijk zwart-wit. De VVD heeft altijd vanaf het eerste moment Europese eenwording sterk toegejuicht, maar hier in de kamer proef ik wel dat als je zo af en toe wat kritische blikken werpt op bepaalde ontwikkelingen in Europees verband, dat je dan onmiddellijk wordt afgeschilderd als een Euro-cynicus. Maar ik denk dat het ook de taak is van nationale parlementen om voortdurend te zoeken naar een goed evenwicht tussen datgene wat op Europees niveau moet gebeuren en dat-

gene wat de nationale lidstaten nog moeten doen, want daar worden wij door burgers ook op aangesproken. De VVD is altijd tegen onnodige centralisatie. Dat geldt overigens ook voor de binnenlandse bestuurlijke verhoudingen.

Wat is uw positie t.o.v. de EMU? Kritiek op de EMU zou zijn dat Nederland zijn harde betrouwbare gulden zou verkwanselen voor een zwakke euro, door bijvoorbeeld de deelname van de Italiaanse lire.

De VVD is vanaf Maastricht een voorstander geweest van de EMU omdat daar voor Nederland een aantal economische voordelen aan vastzitten, maar wel binnen strikte grenzen. Dat is precies de achtergrond waarom onze fractie en onze fractievoorzitter Bolkestein niet in de laatste plaats, voortdurend hamert op een krachtige onderhandelingspositie van Nederland in de richting van andere lidstaten om de criteria zoals ze in Maastricht zijn afgesproken goed strak te blijven vasthouden als onderhandelingsuitgangspunt. Want de Euro moet in principe net zo sterk zijn als de Nederlandse gulden.

In bijvoorbeeld Groot-Brittannië staat 'Europa' hoog op de agenda. In Nederland wordt er nauwelijks over 'Europa' gediscussieerd. Bent u van mening dat er een nationale dialoog over Europa en de EMU zou moeten komen?

Ik heb mij er altijd zeer over verbaasd dat deze ontwikkeling bijna stilzwijgend zonder vormen van indringende discussie, als het ware op de automatische piloot dreigt te geschieden. Ook hiervoor geldt weer als ik met collega's als Rick van der Ploeg (PvdA) praat en enigszins kritisch bepleit dat Nederland vooral een strakke onderhandelingspositie moet innemen, dat er gereageerd wordt alsof je Europa zelf aanvalt. Dus ook hier dreigt weer een grote mate van 'verzwartwitting' en ik vind dat ook voor de Nederlandse onderhandelingspositie niet goed. Ik denk dat met name de Kamer is ingehuurd om die discussie wel te voeren en er zal overigens voor mei als de besluitvorming over de vraag, welke lidstaten wel of niet mogen toetreden aan de orde komt, een indringend kamerdebat over deze problematiek komen.

Vindt u dat het buitenlands beleid een nationale aangelegenheid dient te blijven?

Ik denk dat alleen al de realiteit zal gebieden te zeggen dat het accent voor het buitenlands beleid op nationaal niveau zal blijven liggen. Ik zie Frankrijk en ook Duitsland niet hun eigen buitenlands beleid inleveren voor een Europees buitenlandsbeleid. Dat laat overigens onverlet dat in sommige situaties Europa wel meer kan doen dan ze op het ogenblik doet. Maar het accent zal zeker op nationaal niveau moeten blijven liggen.

Wat is uw mening over het huidige asielbeleid en ziet u hierin een rol weggelegd voor Europa?

Er zijn wat mij betreft nog te veel niet ingevulde plekken in Europees verband en ook dat kan men zetten onder: soms doet Europa te veel en soms doet Europa te weinig. En waar Europa te weinig doet, dat is op het terrein van het asielbeleid en met name het bevorderen van een evenwichtige verdeling van de asielstroom over de verschillende Europese landen. Onze Europese fractie onder aanvoering van Gijs de Vries, beijvert zich daarvoor en de Tweede Kamer fractie doet exact hetzelfde. Een tweede punt is dat wij ons natuurlijk grote zorgen maken over de instroom die weer groter dreigt te worden en de problemen die daar rechtstreeks uit voortvloeien in termen van opvang en de bestuurlijke consequenties die dat heeft. Dat laat onverlet dat de discussie in Den Haag ook daar af en toe de neiging heeft om tamelijk zwart-wit te worden. Want er is natuurlijk niemand in onze fractie die zit te beweren dat echte vluchtelingen hier niet meer welkom zouden zijn. Maar wij zijn zeer kritisch t.a.v. economische vluchtelingen en dat zal de komende jaren ook een belangrijk thema voor onze fractie blijven. Ondanks de geluiden die zo af en

toe van andere partijen gehoord worden en die er soms bijna op neer komen dat hier in het parlement over dit punt eigenlijk niet meer gesproken mag worden. De politiek is er om ook heikele punten op de agenda te zetten. Om te zorgen dat de burger zich blijft herkennen in datgene wat er in Den Haag gebeurt zal er juist ook over dat soort thema's moeten worden gesproken; anders denkt de meneer/mevrouw in de kroeg in Leiden of in de collegebanken in Leiden van, waar hebben ze het nou in vredesnaam over, want dit gaat niet over mijn belevingswereld. Ik vind dat er hier geen taboes mogen zijn en sommige onderwerpen zitten (blijkbaar) nog teveel in de taboesfeer. Want je geeft er dan blijk van dat de belevingswereld voor sommige mensen in Den Haag een andere is dan in de samenleving. Sommige partijen hebben jarenlang de ogen gesloten voor ontwikkelingen die eigenlijk niet in hun politieke straatje pasten. De hoge mate van tolerantie is bijvoorbeeld voor de PvdA een groot politiek probleem; de mensen en aanhang van de PvdA in de wijken hebben het probleem zelf levensgroot op het bord liggen. En daar zit met name voor de PvdA een geweldig dilemma.

Een tweede nationale luchthaven, de Betuwelijn en de HSL zijn nog niet gerealiseerd. Minister Jorritsma heeft aangegeven dat zij voorstander is van versnelde procedures om dergelijke grote projecten door te voeren. Hoe staat de VVD hier tegenover?

Eén van de grote problemen in Nederland, ook als je naar internationaal vergelijkend onderzoek kijkt, is de lengte van de besluitvormingsprocedures. Met name waar het gaat om grote projecten. Wij hebben de afgelopen jaren gepleit voor een soort éénbesluitvormingsregeling. Een pleidooi dat nu dus door minister Jorritsma en het kabinet lijkt te worden overgenomen. Mijn collega Jan te Veldhuis heeft eens uitgerekend dat er voor de aanleg van de Betuweroute in totaal 3500 besluiten nodig zijn. Dat is natuurlijk te gek voor woorden. Het "nadeel" van een dergelijke éénbesluitregeling is dat een zekere mate van centralisatie dan onontkoombaar is, want je schuift dan als het ware de streekplan- en bestemmingsplanbevoegdheid van provincies en gemeenten aan de kant. Maar in de weg van voor- en nadelen zeg ik: zo snel mogelijk doen. M.b.t. Schiphol specifiek: wat de tegenstanders van uitbreiding van Schiphol miskennen is de mobiliteitsbehoefte van mensen. Dan kun je Schiphol wel in zijn groei willen remmen, maar dan vliegen diezelfde mensen via Brussel of Frankfurt. Ze zullen uitwijkgedrag gaan vertonen en dat heeft natuurlijk voor Nederland grote economische gevolgen. Dat is de reden waarom de VVD-fractie zegt: Schiphol zal primair op de bestaande locatie moeten kunnen groeien en wat er daarna moet komen daar loopt een variantenstudie voor de echte lange termijn over. Maar Schiphol zou de ruimte

moeten krijgen, binnen bepaalde grenzen, om de groei van het luchtverkeer aan te kunnen.

Na het horen van de eis van de officier van justitie tegen de vier verdachten van de dood van Mijndert Tjoelker kwam er een grote roep om meer 'blauw' op straat en een aanscherping van de wetgeving. Wat is uw standpunt hierover?

Natuurlijk moet er meer politie op straat komen, maar niet alleen dat. Het is een illusie om te denken dat je het probleem uitsluitend op kunt lossen door meer politie. Het is niet alleen een kwestie van meer politie, maar ook van een betere politie-organisatie. Je moet echter ook wat doen aan de voorkant van het probleem wanneer je praat over geweld en veiligheid. Dat ligt in de eerste plaats bij de opvoeding door ouders en scholen, zodat die kinderen besef bijbrengen dat dit soort gedrag volstrekt onaanvaardbaar is. Er moet natuurlijk ook op justitieel gebied iets gebeuren en je zou de vraag kunnen stellen of voor een aantal overtredingen en vergrijpen bv. geweldsmisdrijven, de strafmaat niet aangescherpt dient te worden. Maar het is te simpel om te denken dat wanneer je jongeren voor langere tijd opsluit het probleem dan vanzelf wordt opgelost.

Minister Dijkstal heeft onlangs gepleit voor één politieminister. Ook zijn er plannen om de korpsleiding (de driehoeksverhouding) te reorganiseren. Wat vindt u van deze voorstellen?

De discussie over één politieminister is een discussie die onherroepelijk aan de orde zal komen bij de kabinetsformatie en waar het kabinet op dit moment nog geen standpunt over heeft. Wat nu aan de orde is, is een partiële wijziging van de politiewet. Waar ik bij één punt een vraagteken plaats, maar ook hiervoor geldt dat dit nog in de fractie besproken moet worden. Uit de pers heb ik begrepen dat, de verantwoordelijkheid van de huidige korpsbeheerders verschoven wordt naar een regionaal college dat als collectief de verantwoordelijkheid draagt die de huidige korpsbeheerder heeft. Ik denk dat je dan kunt stellen dat, en dat geldt niet alleen voor de politieorganisatie, maar ook in zijn algemeenheid, daar waar iedereen verantwoordelijk is, niemand dat meer is. En op dat punt zal het voorstel door de VVD-fractie behoorlijk kritisch worden bekeken. Waar wij uiteindelijk naar toe willen is, een verdere nationalisering. Dat kan echter niet van de een op de andere dag gaan omdat de politie net een forse reorganisatie achter de rug heeft. Maar op termijn meer centrale aansturing voor wat mij betreft de minister van Binnenlandse zaken.

De wachtlijsten in de gezondheidszorg zijn op dit moment erg lang. Nu is er sprake van een plan om werkenden voorrang te geven bij behandeling door specialisten. Wat vindt de VVD van dit plan? Wij beoordelen dit soort wijzigingen vanuit de vraag:

gaan er mensen op achteruit of gaat iedereen er op vooruit. Als dat laatste het geval is dan is zo'n wijziging goed bespreekbaar. Maar op het moment dat zo'n wijziging er bv. toe zou leiden dat niet-werkenden achteraan de rij komen, met als gevolg langere wachttijden, dan zou dat wat mij betreft onbespreekbaar zijn. Maar als de eerste situatie in dit verband zich voordoet, dan vermag ik niet inzien wat daar tegen is. Wat meer marktwerking zou kunnen leiden tot wachttijdverkorting en een efficiëntere gezondheidszorg.

Onlangs is er gesproken om van de minister van Ontwikkelingszaken een staatssecretaris onder de minister van Buitenlandse zaken te maken. Vindt u dit een goed plan?

Als je vindt dat het buitenlandsbeleid vanuit Nederland met één mond moet plaatsvinden, dan zou alles hiervoor en weinig hiertegen zijn. Want bijvoorbeeld de manier waarop minister Pronk zijn rol inhoud geeft, geeft soms het idee dat er een soort tweede minister van Buitenlandse Zaken is. En dat is absoluut geen goede ontwikkeling.

Wat is uw standpunt inzake het correctief referendum?

De VVD heeft altijd de representatieve democratie als fundament van onze staatkunde gezien en dat verklaart tegelijkertijd de weerstand tegen het fenomeen "correctief" referendum. Omdat we daar een zekere ondergraving van het systeem van representatieve democratie in hebben gezien. In de VVD zijn er op dit punt echter ook verschillende stromingen en onze Tweede Kamerfractie heeft dat als uitgangspunt gekozen. Wij hebben in het regeerakkoord van 1994 afspraken gemaakt en onze Tweede Kamerfractie heeft zich op het standpunt gesteld: "afpraak is afspraak" en dat betekent dat we daar ook niet aan willen tornen. Aan de andere kant moet de bruikbaarheid van het instrument ook niet zodanig worden dat het voor ieder wissewasje wordt ingezet. Dat is de reden waarom wij in de Tweede Kamer bij de behandeling van het voorstel zwaar hebben ingezet op opname van een paar kwantitatieve criteria in de wet; ook in de grondwet. Ook onze Eerste Kamerfractie heeft aangegeven dat ook dat gegeven voor hen een belangrijke basis is om nu wel in meerderheid voor het wetsvoorstel te kunnen stemmen. Daar ben ik op zichzelf overigens gelukkig mee, dat men deze lijn heeft gekozen en daarmee het politieke primaat van de Tweede Kamer erkent. Als onze Eerste Kamerfractie tegen zou hebben gestemd, zou dat tot gevolg hebben gehad, dat het betrouwbare beeldmerk van de VVD van "afpraak is afspraak" geweld zou zijn aangedaan.

David-Paul Boender
Student Bestuurskunde in Leiden

UFB / Grafisch Bedrijf Rijksuniversiteit Leiden

- Desktop Publishing
- Ontwerp en layout
- Kopieerwerk
- Offsetdruk
- Proefschriften
- Publicaties
- Full-colour
- Lamineren
- Afwerking
- Mailing
- Transport

Scherpe prijzen en snelle levertijden

Inlichtingen: ☎ (071) 527 31 14 of (071) 527 31 16

**Stationsplein 240
2312 AR Leiden**